

Cennet bir ücret değil, ilâhî bir müjdedir

Bakara Suresi 25. Ayette şöyle buyrulur

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي
رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ

İman edip salih ameller işleyenleri müjdele: Onlar için, altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Kendilerine o cennetlerdeki bir meyveden rızık olarak her sunulduğunda, “Bu, daha önce bize verilen rızıktır” derler. Halbuki o, kendilerine benzer şekilde verilmiştir. Onlar için orada tertemiz eşler vardır ve onlar orada ebedî kalacaklardır.

Bu ayetin ilk kelimesinden Üstad Bediüzzaman Hazretleri gerçekten çok latif ve derin bir nükte çıkarır.

بَشِيرٌ: “Beşaret” tabiri; cennetin, Cenab-ı Hakk’ın fazl u kereminden bir hediye-i İlahiye olup amelin ücreti mukabilinde vâcib bir hak olmadığına işarettir. Çünkü hak ve ücretin verilmesi, beşaretle tabir edilemez. Buna binaen yapılan ibadet, cennet için olmamalıdır.

İşaratül İcaz

1- “Beşaret” tabiri neden kullanıldı?

Bir işçi ücretini alınca ona “müjde” denmez. Bir memur maaşını alınca buna “beşaret” denmez. Bir alacaklı alacağını alınca, ona “sana müjde” denilmez. Çünkü bunlar zaten **hak**

edilmiş, verilmesi gereken, zorunlu borç hükmündedir.

Ama maaşından ayrı olarak sana bir **ikramiye**, bir **fazlalık**, bir **hediye** verilse; işte bu müjdeye layıktır. Çünkü o, hakkının karşılığı değil; lütuf olarak verilmiştir.

Cennet de bu misal gibi düşünülür. Eğer sırf amelimizin zorunlu ücreti olsaydı, ona “müjde” denmezdi. Fakat Cenâb-ı Hakk’ın fazlından, kereminden, rahmetinden bir ihsan olduğu için ona **beşaret** denilmiştir. Maaş hak edıştır; ikramiye ihsandır. Cennet de kulun Allah üzerindeki alacağı değil, Rabbinin kuluna ihsanıdır.

Ey insan! Sen daha ibadet etmeden evvel, yokluk karanlığından çıkarılıp varlık nuruna kavuşturuldu. Sana hayat verildi, akıl verildi, kalp verildi, nimetler yağdırıldı. Yani sen ücretini baştan peşin aldın. Artık ibadeti bir pazarlık vesilesi değil, bir şükür ve kulluk borcu bil.

2- Neden cennet amelin tam karşılığı olamaz?

Çünkü kulun ameli sınırlıdır, kusurludur, eksiktir. Ama cennet sonsuzdur, mükemmeldir, ebedîdir. Senin birkaç yıllık kusurlu ibadetin, nasıl ebedî cenneti mecbur kılsın? Demek ki burada ölçü **adalet hesabı** değil, **rahmet ve fazl hesabıdır**.

Kul ibadet eder; ama ibadetiyle cenneti satın almaz. İbadetiyle sadece **rahmete liyakat kapısını çalar**. Bu yüzden Ehl-i Sünnet çizgisinde şu mana çok önemlidir: Kul ameliyle cennete **girme hakkı kazanmış bir alacaklı** hâline gelmez; Allah’ın rahmetiyle cennete girer. Amel ise bu rahmete bir **vesile** olabilir.

Hem kul zaten alacağını, daha baştan varlık nimetiyle peşin almıştır. Yokluktan çıkarılmış, hayat verilmiş, akıl verilmiş, kalp verilmiş, iman kapısı açılmış, sayısız nimetlerle donatılmıştır. Böyle bir kulun, ibadetini yapıp sonra da Allah’tan bir alacaklı gibi davranması ne kadar yersizdir.

Efendimiz’e (sallallahu aleyhi ve sellem) bu manada sorulmuş; o da çok sarsıcı bir cevap vermiştir.

لَنْ يُنَجِّيَ أَحَدًا مِنْكُمْ عَمَلُهُ

“Sizden hiçbirinizi ameli cennete sokmaz.”

قَالُوا وَلَا أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

Sahabiler: “Sen de mi ey Allah’ın Resûlü?” deyince,

وَلَا أَنَا، إِلَّا أَنْ يَتَغَمَّدَنِي اللَّهُ بِرَحْمَةٍ

Efendimiz (sav): “Ben de; ancak Allah’ın lütuf ve rahmeti beni kuşatırsa.” buyurmuştur.

Sahih Buhârî,6540

Eğer Resûlullah (asm) gibi bütün mahlûkatın en kâmil olan zat bile cenneti kendi ameline bağlamıyorsa, bizim amellerimize güvenip alacaklı gibi davranmamız ne kadar yanlış olur. Demek ki cennete girişin asıl sebebi amel değil, **Allah’ın rahmetidir**. Amel ise o rahmete bir vesiledir.

3- “Hak ve ücretin verilmesi, beşaretle tabir edilemez” ne demektir?

Bir kimsenin sana borcu varsa ve borcunu ödüyorsa, buna “sana müjde” denmez. Çünkü orada yeni bir lütuf yoktur; mecburî ödeme vardır. Ama sana hiç mecbur olmadığı hâlde büyük bir ihsanda bulunuyorsa, işte orada “müjde” denir.

Demek ki Kur’ân’ın cennet için **beşaret** kelimesini seçmesi, cennetin Allah üzerine vacib olmuş bir borç olmadığını gösterir. Yani: Cennet bir **maaş** değil, bir **ikramdır**. Bir **alacak** değil, bir **ihsandır**.

4) “Buna binaen yapılan ibadet, cennet için olmamalıdır” ne demektir?

Madem cennet Allah’ın ihsanıdır, öyleyse ibadetin asıl maksadı sadece cenneti kazanmak olmamalıdır. Çünkü gerçek ubudiyetin merkezi, **Allah rızasıdır**.

Yani kul: “Ben namaz kılayım da ücret alayım”. “Ben ibadet edeyim de karşılığında cennet kazanayım” mantığıyla değil;

- “Rabbim emrettiği için,”
- “O layık olduğu için,”
- “Ben O’nun kuluyum,”
- “O’nun rızasını istiyorum”

niyetiyle ibadet etmelidir.

Cennet istenmez mi? Elbette istenir. Cehennemden kaçılmaz mı? Elbette kaçılır. Ama bunlar **asıl gaye** değil, **tâli netice** olmalıdır.

Asıl maksat: **rıza-yı ilâhîdir**. **İbadet, emr-i ilâhî olduğu için yapılır**. Neticesi, sevabı, cenneti ise Allah’ın fazlıyla verdiği meyvelerdir.